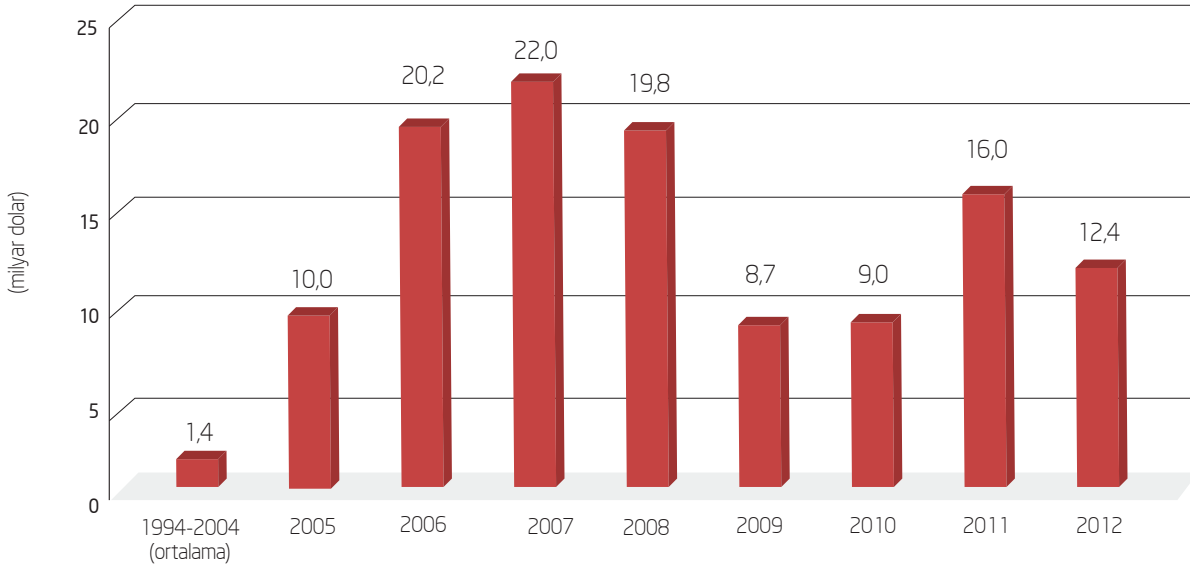

2012 YILINDA TÜRKİYE'YE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŞLERİ 12,4 MİLYAR \$ OLDU

2012 yıl sonu itibari ile Türkiye'ye uluslararası doğrudan yatırım (UDY) girişleri **12,4 milyar \$** olmuştur. UDY girişleri, global UDY akışları paralelinde, 2012 yılında, bir önceki yıla göre %23 oranında düşüş göstermiştir. 2013 yılında, uluslararası yatırımcıların ilgisinin sürmesi beklenmekte, stratejik yatırımların yanısıra özel sermaye fonlarındaki artış trendinin sürmesi ile birlikte, 15-20 milyar \$ arasında bir giriş öngörülmektedir. 2013 yılının yoğun özelleştirme programı paralelinde, ihalelerinin başarıyla tamamlanması durumunda bu miktar daha da artabilecektir.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri

Kaynak: TCMB

-yabancıların gayrimenkul alımları dahil-

Türkiye'ye 12,4 milyar \$'lık girişin 9,3 milyar \$'ını net doğrudan yabancı sermaye girişleri oluşturmuştur. Girişlerin 416 milyon \$'lık kısmı kredilerin de yer aldığı diğer sermaye ve 2,6 milyar dolarlık kısmı ise yurtdışında yerleşik kişilerin gayrimenkul alımlarıdır.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Dağılımı

	2008	2009	2010	2011	2012
Sermaye (Net)	14.712	6.170	6.203	14.064	9.335
Giriş	14.747	6.252	6.238	16.055	9.968
Çıkış	-35	-82	-35	-1.991	-633
Diğer Sermaye (Net)	2.111	711	339	-30	416
Gayrimenkul (Net)	2.937	1.782	2.494	2.013	2.636
Toplam	19.760	8.663	9.036	16.047	12.387

Kaynak: TCMB

Türkiye'deki UDY stok değeri - gösterge niteliğindeki geçici verilere göre - 2012 sonu itibari ile 181 milyar \$'dır. Ekonomi Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'deki toplam **uluslararası sermayeli şirket** sayısı ise, 2012 sonu itibari ile, **32,604'e** ulaşmıştır.

2012 yılında toplam girişlerin %55'ini sanayi sektörlerine girişler, %45'ini ise hizmet sektörlerine girişler oluşturmuştur.

Türkiye'de UDY Girişlerinin Sektörel Dağılımı						
Sektörler / Milyon \$	2008	2009	2010	2011	2012	2008-2012
Tarım	41	48	80	32	38	239
Sanayi	5.186	3.889	2.884	7.965	5.433	25.357
İmalat	3.971	1.642	923	3.573	4.331	14.440
Elektrik, gaz	1.055	2.153	1.823	4.244	888	10.163
Madencilik	145	89	135	146	214	729
Hizmetler*	9.520	2.315	3.274	8.058	4.497	27.664
Finans ve Sigorta	6.136	817	1.620	5.882	1.400	15.855
İnşaat	337	209	314	301	1.338	2.499
İnsan Sağlık ve Sosyal Hizmet	147	105	112	231	545	1.140
Gayrimenkul Faaliyetleri	453	210	241	300	302	1.506
Toptan Perakende Ticaret	2.088	390	435	709	198	3.820
Ulaştırma, Depolama	96	230	182	223	125	856
Diğer Hizmetler	263	354	370	412	589	1.988
Toplam Giriş	14.747	6.252	6.238	16.055	9.968	53.260

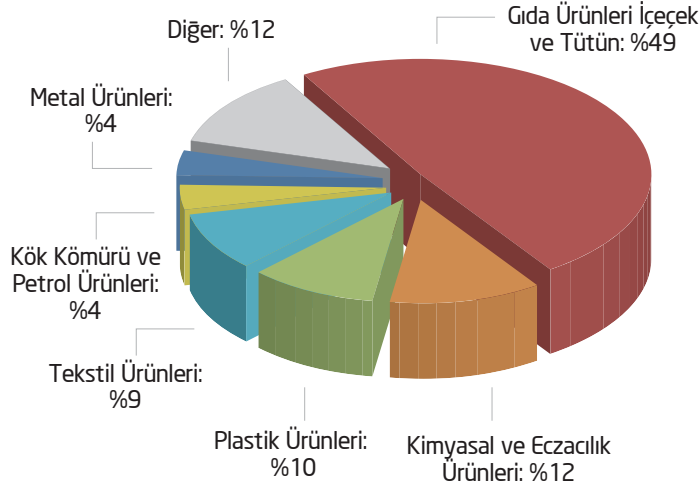
Kaynak: TCMB *Alt sektörler 2012 yılı girişlerine göre sıralanmıştır.

* Gösterge niteliğindeki aylık yurtiçi doğrudan yatırım stokları yıl sonu verilerinin piyasa fiyatları ve kur değişimleri dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi ve ödemeler dengesi istatistiklerinde yer alan akım verilerin ilave edilmesiyle hesaplanmaktadır.

Sanayi alanındaki UDY girişleri, 2011 yılında bir önceki yıla göre %176 oranında artış göstererek 8 milyar \$'a ulaşmış ancak 2012 yılında %32 oranında gerileyerek 5,4 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. **Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı** alanındaki girişler, imalat sanayi genelinde %49 payla birinci sırada yer almıştır. 1,9 milyar \$ ile 2012 yılının en büyük işlem hacimlerinden birine sahip olan SAB Miller-Anadolu Efes satışı bu alandaki girişlerde etkili olmuştur. **Kimyasal ve temel eczacılık ürünleri** imalatı ise %12 pay ile takip eden diğer başlıca imalat sanayi alanı olmuştur.

Hizmetler alanında da, 2012 yılında bir önceki seneye göre %44 oranında gerilme kaydedilmiştir. Bu kapsamda finans sektörü %31 pay ile en büyük kalemi oluşturmuştur. Hemen ardından, %30 pay ile **İnşaat** sektörü yer almıştır. İnşaat alanında, 2011 yılına göre 4 katın üstünde giriş gerçekleşmiştir.

2012 Yılında İmalat Sanayine UDY Girişlerinin Dağılımı

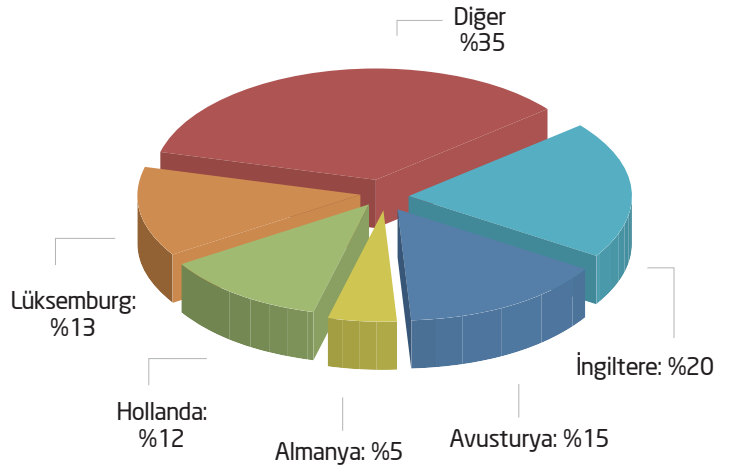

Kaynak: TCMB

2012 yılında Türkiye'ye en fazla UDY girişini sağlayan ülkeler **İngiltere, Avusturya, Lüksemburg, Hollanda ve Almanya** olmuştur.

2012 Yılında UDY Girişlerinde Başlıca Ülkeler ve Payları

İlk 10 Ülke	UDY Girişleri (milyon \$)
1 İngiltere	1.996
2 Avusturya	1.491
3 Lüksemburg	1.250
4 Hollanda	1.176
5 Almanya	532
6 Malezya	461
7 İsviçre	445
8 ABD	404
9 Azerbaycan	339
10 Lübnan	315
Diğer	1.559
Toplam	9.968

Kaynak: TCMB

Bölgeler itibari ile bakıldığında, Türkiye'ye UDY girişlerinin başlıca kaynağı olan Avrupa ülkelerinin son 5 yıldaki UDY girişlerindeki payının %78,5 olduğu görülmektedir. Yine aynı dönemde, Asya ülkelerinin %14,5 ve Kuzey Amerika ülkelerinin %6,5 paya sahip olduğu görülmektedir.

Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Bölgeler İtibari ile Dağılımı (2008-2012)

Milyon \$	2008	2009	2010	2011	2012	2008-2012
Avrupa	11.367	5.234	4.920	12.549	7.722	41.792
Pay (%)	77,1	83,7	80,0	78,9	77,5	78,5
Kuzey Amerika	891	312	378	1.422	436	3.439
Pay (%)	6,0	5,0	6,0	8,9	4,4	6,5
Asya / Yakın ve Orta Doğu	2.184	361	473	1.516	1.169	5.703
Pay (%)	14,8	5,8	7,6	9,4	8,3	10,7
Asya / Diğer	161	312	455	497	615	2.040
Pay (%)	1,1	5,0	7,3	3,1	6,2	3,8
Diğer Bölgeler	144	33	12	71	26	286
Pay (%)	1	0,5	0	0	0	0,5
Toplam	14.747	6.252	6.238	16.055	9.968	53.260

Kaynak: TCMB

BİRLEŞME & SATINALMA (M&A)

Global ekonomideki yavaşlamanın olumsuz etkileri ve içinde bulunduğu bölgedeki sorunlara rağmen, Türkiye'nin dünyada en hızlı büyüyen ekonomiler arasında yer alması, M&A işlemleri üzerinde de olumlu etkisi olmuştur.

Deloitte tarafından hazırlanan ve Türkiye'de birleşme ve satın almaların genel görünümünü ortaya koyan Annual Turkish M&A Review 2012 Raporu'na göre, Türkiye'nin ekonomik performansının olumlu etkisiyle, 2012 yılı M&A açısından bugüne kadar en fazla işlem gerçekleştirdiği dönemini oluşturmuştur. Yılın son çeyreğinde yoğunlaşan özelleştirmelerin de etkisiyle, işlem hacminde kriz sonrası dönemin en yüksek seviyesi gerçekleşmiştir.

Rapora göre, 2012 yılında toplam değeri yaklaşık 28 milyar \$ olan 259 işlem kaydedilmiştir. Böylelikle, 2011 yılına kıyasla, toplam değerde %87'lik artış kaydedilmiş ve ilave 18 işlem daha gerçekleşmiştir.

Uluslararası yatırımcılar, 259 işlemin 119 tanesine taraf olmuş, 13 milyar \$'lık (henüz açıklanmamış satışların işlem değeri öngörülmesi dahil olarak) işlem hacmiyle özelleştirmeler ayrı tutulduğunda toplam işlem hacminin %82'sini oluşturmuştur. Bu oran 2011'de %74, 2010 yılında %36, 2009 yılında %38, 2008 ve 2007 yıllarında ise %75 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

İşlem hacmi üzerinde belirleyici olan özelleştirmeler, 2012 yılında toplam değeri 12,1 milyar \$ olan 19 işlem gerçekleştirmiştir. Böylelikle, özelleştirmelerin toplam işlem hacmindeki payı %43'e ulaşmıştır. Türk Telekom'un satışı ardından Türkiye'de ikinci büyük özelleştirmeyi, daha sonra iptal edilen Koç Holding-Gözde Girişim-UEM Group Berhad ortaklığı sağlamaktaydı. Geri kalan özelleştirmeler ise ağırlıklı olarak E. On - Enerjisa; Goldman Sachs - Aksa Enerji and Inter RAO - AEI gibi enerji üretim ve dağıtım şirketlerinin satışlarıdır.

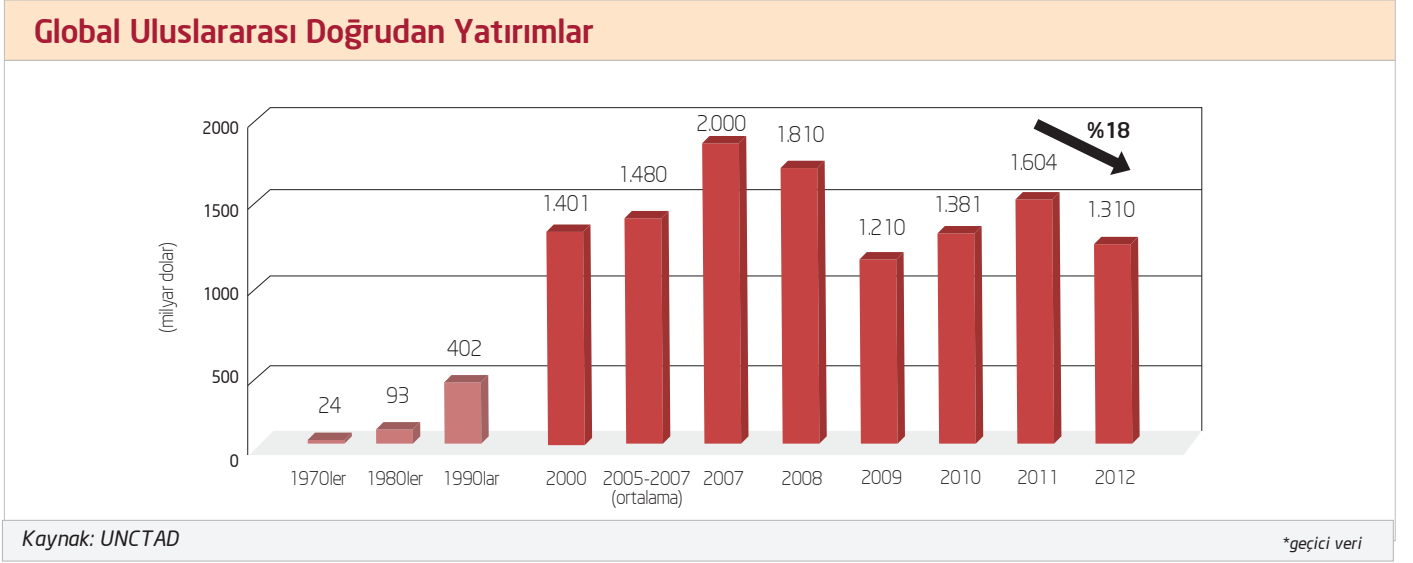
2012 yılında, sırasıyla, Sberbank-Denizbank, SAB Miller-Anadolu Efes, Aeroports de Paris Group-TAV Havalimanları Holding, Amgen-Mustafa Nevzat İlaç, ve Burgan Bank-Eurobank Tefken, yılın öne çıkan uluslararası büyük ölçekli işlemlerini oluşturmuştur.

Buna karşın, özel sermaye fonu işlemleri açısından yine hareketli bir yıl gerçekleşmiştir. 2012 yılında özel sermaye fonları, 1,6 milyar \$ olan ve 57 işlem adedi ile (bugüne kadarki en yüksek işlem adedi) 2012 yılında M&A işlemlerinde etkili olmuştur. Uluslararası fonlar yoğunlukla e-ticaret, perakende, imalat ve hizmetler sektörlerine yönelmiştir.

2013 yılında da, uluslararası yatırımcıların ve özel sermaye fonlarının ilgisinin süreceği ve 2012 yılında da birleşme ve satın almaların devam etmesi beklenmektedir. 2013 yılı özelleştirme programının gerçekleşmesi durumunda bu sürece katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Özellikle orta ölçekli işlemlerde ve perakende, hizmetler, eğlence, imalat, gıda ve içecek, finansal hizmetler ve altyapı sektörlerine ilginin sürmesi beklenmektedir.

GLOBAL TRENDLER

UNCTAD'ın geçici verilerine göre, 2012 yılında global uluslararası doğrudan yatırım girişlerinin, 2011 yılına göre %18 düşüş göstererek, 1.3 trilyon \$ civarında gerçekleşmesi öngörülmektedir. Bu düşüşe, makroekonomik kırılganlık ve Avro Krizi, ABD'deki mali uçurum ve Hükümet değişiklikleri sonucu yaşanan siyasi belirsizlikler, asıl neden olarak gösterilmektedir.

Rapora göre, 2012 yılında ilk defa gelişmekte olan ülkeler gelişmiş ülkelere - 130 milyar \$'lık fark ile - daha fazla UDY çekebilmiştir. Bu ülkelere toplamda 680 milyar \$ seviyesinde yatırım akışı gerçekleşmiştir. Buna karşın, gelişmiş ülkelerdeki UDY girişlerinde son 10 yılda hiç görülmemiş sert düşüş kaydedilmiştir; AB ülkelerinin toplam UDY girişlerinde 150 milyar \$'lık kayıp yaşanmıştır. Sadece ABD'nin kaybı ise 80 milyar \$'a ulaşmıştır.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu Batı Asya Bölgesinde yaşanan siyasi istikrarsızlığın ve küresel ekonomik ortamın yatırımcılar üzerindeki ilave olumsuz etkisi ile birlikte, bu bölgeye UDY girişlerinde peş peşe 4 yıldır düşüş gözlemlenmiştir. 2012 yılında 12,4 milyar \$ UDY girişi ile Türkiye, Saudi Arabistan'dan sonra en fazla UDY girişi olan ülke olmuştur.

Makro ekonomik belirsizlik ve güvensizlik ortamı, global sınır ötesi M&A işlemlerini de etkilemiştir. 2012 yılında global M&A işlemlerinde %41 oranında düşüş kaydedilmiştir. Aynı şekilde, yeni (greenfield) yatırımlar da %34 düşmüştür.

Rapora göre, 2013 yılında 1,4 trilyon \$ ve 2014 yılında 1,6 trilyon \$ olmak üzere global UDY akışlarında kısmi bir artış öngörülmekte, ancak gelişmiş ülkelerdeki ve uluslararası finans sistemindeki yapısal sorunlar, ve yatırımcı güvenini etkileyebilecek siyasi istikrarsızlıklar gibi belirgin risklerin mevcudiyeti sebebiyle temkinli yaklaşılmaktadır.

Uluslararası Endekslerde Türkiye

Endeks	Yıllar İtibari ile Türkiye'nin Sıralamaları										Değişim Yönü
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
World Bank İş Yapma Kolaylığı Endeksi	-	-	-	84	91	60	63	60	68	71	↓
UNCTAD Dünya Yatırım Raporu UDY Girişi Sıralaması	52	37	22	17	25	20	30	27	23		↑
AT Kearney UDY Güven Endeksi	24	-	13	-	20	-	-	23	-	13	↑
WEF Küresel Rekabetçilik Endeksi	65	66	66	58	53	63	61	61	59	43	↑
IMD Küresel Rekabetçilik Endeksi	48	46	39	43	48	48	47	48	39	38	↑
Transparency International Yolsuzluk Algılama Endeksi	77	77	65	60	64	58	61	56	61	54	↑

Kaynaklar

Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistikleri
www.tcmb.gov.tr
Ekonomi Bakanlığı UDY İstatistikleri
www.ekonomi.gov.tr
UNCTAD Global Investment Trends Monitor No: 11 (Ocak 2013)
www.unctad.org
Deloitte Annual Turkish M&A Review 2012
www.deloitte.com

Uluslararası Endeksler

World Bank Doing Business
www.doingbusiness.org
UNCTAD
www.unctad.org
AT Kearney
www.atkearney.com
World Economic Forum
www.weforum.org
Institution for Management Development -
www.imd.ch
Transparency International
www.transperancy.org

*For the English version of the Bulletin, please contact YASED office (02 12 272 5094, info@yased.org.tr)